

3. lekce (Bartoňkova skripta)

1. K následujícím tvarům slovesa *laudare* utvořte odpovídající tvary od slovesa *monere* a *esse* tam, kde je to možné:

<i>laudant</i>	<i>monent</i>	<i>sunt</i>
laudatis		
laudabatis		
laudatur		
laudabis		
laudamus		
laudaretur		
laudabuntur		
lauda		
laudabam		
laudantur		
laudabimus		
laudabas		
laudari		
laudares		
laudabatur		
laudate		
laudare		
laudabamus		
laudabitur		
laudabant		
laudat		
laudaremus		

2. Doplňte tabulku:

posse	abesse	prodesse	deesse
possumus			
		prodessetis	
	abest		
poterunt			
			deerit
	abes		
		proderas	
poteras			
		prosunt	
			deerant

	abestis		
--	---------	--	--

3. Doplňte tvary slovesa *posse* ve správném tvaru a překládejte:

1. Non _____ laborare, quod aegrotus eram.
2. Amicus amico prodesse et obesse _____ .
3. Ridere non (vy) _____ .
4. Equus in horto esse non _____ .
5. Cras (my) adesse non _____ .
6. Nostri victoriam sperare non _____ .
7. Si _____ , in oppido mane!
8. Romani in bello superari _____ .

4. Doplňte správnou koncovku:

1. Magister: Discipuli, laborate!
Puer: Non possum, aegrot___ sum.
Puella: Non possum, aegrot___ sum.
2. Viri boni puer___ miser___ adsunt.
3. Viri boni puer___ miser___ adiuvant.
4. Victorias claras memori___ tenebant.
5. Si servi domin___ non parebant, castigabantur.
6. Medicus vir___ san___ persuadere non poterat.
7. Magister discipul___ interrogabat et discipul___ respondebant.

5. Přeložte věty s přivlastňovacími zájmeny a najděte tu, která se od ostatních odlišuje:

1. Zeptám se svého učitele. _____
2. Slavní muži často neposlouchali své učitele. _____
3. Nebudeme obléhat svoje město. _____
4. Starej se o svého koně! _____
5. Učitelé vypravují žákům o našich básnících. _____
6. Přísný učitel napomínal své žáky. _____
7. Vždycky jste pomáhali svým synům a dcerám. _____

6. Vyjadřujte přání nesplnitelné v přítomnosti:

Vzor: Pigra sum.

Utinam ne pigra essem!

1. Magister male docet. _____
2. Pueri memoriam non exercent. _____
3. Sanus non es. _____
4. Oppidum incendio vastatur. _____
5. Viri mali patriae praesunt. _____

6. Amici fidi non sunt et non amicis suis prosunt. _____
7. Viri feminis dona non portant. _____

7. Vytvořte z uvedených slov věty:

incolae – tolerare – iniuriae – non – vir – posse – malus

_____

a – oppidum – posse – inimici¹ – oppugnari – non

_____

statua – ornari – deus – incolae – oppidum – saepe – a – coronae

8. Vyberte správný tvar:

1. Si servi bene laborarent, a dominis (*laudantur, laudarent, laudabantur, laudarentur, laudant*).
2. Liberos (*suos, meos*) amabam et amo et amabo.
3. (*Amicis nostris, amicos suos, amicos nostros*) semper adiuuabimus.
4. Pueri (*a magistris, magistris, ad magistros*) saepe monentur.
5. (*Multos annos, multum annorum, multi annorum*) aberat.
6. Discipule (*piger, pigre, pigro*), labora!
7. Inimici (*superare, superari*) non poterant.
8. In (*agro lato, agrum latum, agro lata*) equi nigri erant.
9. Poetae (*clarae, clari*) puellas (*pulcheras, pulchrae, pulchras*) saepe cantabant.
10. Si vir probus et iustus es, liberis obesse non (*poteras, potest, potes, posses*).
11. Utinam (*ne, non*) vino (*delectabatur, delectaretur, delectaret, delectat*).
12. Amicus meus (*magister, magistro*) est.

9. Najděte slovesa, která NEpatří do 2. konjugace:

video, ere, vidi, visum „vidět“
erro, are, avi, atum „chybovat“, „bloudit“
ardeo, ere, arsi, arsurus „hořet“
scribo, ere, scripsi, scriptum „psát“
timeo, ere, timui „bát se“
terreo, ere, terrui, territum „děsit někoho“
peto, ere, petivi, petitum „žádat“

10. Spojte poloviny vět:

Aqua gelida viro sano	ab amicis adiuuabuntur.
Vir bonus iniuriam viri mali	in horto erant.
Multae rosae	in oppido manebo.
Si opulentus ² essem	medicum vocabat.
Iniuria viri mali	multos equos haberem. ³
Feminae miserae	obesse non potest
Si vinum bonum habebo	tolerare non potest.
Si aegrotus erat	tolerari non potest.

¹ inimicus, ī, m. „nepřítel“

² opulentus, a, um „bohatý“

³ habeo, ēre, uī, itum „mít“

11. Převádějte do pasiva nebo aktiva, je-li to možné:

1. Discipuli magistris non parebant.
_____
2. Romani multos populos superabant.
_____
3. Dei pueris miseris aderant.
_____
4. In oppidis multae fabulae narrabantur.
_____
5. Legati⁴ vicotoriam nostrorum nuntiabant.
_____
6. Magistra discipulum interrogat.
_____
7. Nauta amico tuo libros bonos portare non potest.
_____
8. Viri iusti patriae proderunt.
_____
9. Pueri teneri a ministro magistri nostri adiuvantur.
_____
10. Liberi exempla bona et mala imitantur.
_____

12. Uved'te, k jakému slovnímu druhu patří slova uvedená tučně, a označte délku koncovky tam, kde je to možné:

1. Vir **probe**, propera.
2. Discipuli **probe** laborant.
3. Puelae **pulchre** cantant.
4. Puellae **pulchrae** cantant.
5. Puer **pulcher**, canta.
6. Puer, canta **pulchre**.
7. **Cura** liberos parvos.
8. **Cura** medici sanus est.
9. **Cura** puerorum iucunda est.
10. Mea et meos **servo**.
11. **Servo** semper aderam.
12. Viri **liberi libere** respondebunt.
13. Feminae **liberos** suos amant.
14. Discipuli **libros** amant.

13. Šťouravé otázky

Jaký je rozdíl mezi *ad oppidum propero* a *in oppidum propero*? A mezi *e oppido propero* a *a oppido propero*?

⁴ legātus, ī, m. „vyslanec, posel, legát“

3. lekce (Bartoňkova skripta)

Jak bude znít ablativ od *castra nostra*?

Jak se do latiny přeloží „budu napomínat“ a jak „napomenu“?

Jaký je rozdíl mezi *Pueri a magistro lavantur* a *Pueri lavantur*?